

BG

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 7.9.2026 г.
COM(2026) 464 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно позицията, която трябва да се приеме от името на Европейския съюз в
Съвета на министрите на Енергийната общност по отношение на взаимното
признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми
енергийни източници, издадени от договарящи страни от Енергийната общност и
от държави — членки на ЕС**

ПРИЛОЖЕНИЕ

Решение 2026/xx/MC-EnC относно признаването на гаранции за произход, издадени от договарящите страни от Енергийната общност в ЕС

СЪВЕТЪТ НА МИНИСТРИТЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ОБЩНОСТ,

като взе предвид Договора за създаване на Енергийна общност („договора“), и по-специално член 42, параграф 1, член 47, буква б) и членове 76, 84 и 85 от него,

като взе предвид Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници¹, включително както е адаптирана и приета в Енергийната общност с Решение 2021/14/MC-EnC на Съвета на министрите и изменена с Решение 2022/02/MC-EnC на Съвета на министрите, и по-специално член 19 от нея,

Като взе предвид заключенията на Съвета на министрите на Енергийната общност от 15 декември 2023 г. и 12 декември 2024 г. относно признаването на гаранции за произход, издадени от договарящите страни на Енергийната общност в Европейския съюз,

като има предвид, че:

- (1) Създаването на стабилна регулаторна и пазарна рамка, способна да привлича инвестиции в производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници, определянето на условията за търговия с енергия в единното регулаторно пространство, както и развитието на конкуренция на енергийните пазари в по-широк географски мащаб и използването на икономии от мащаба са сред ключовите цели на Договора, както е посочено в член 2 от него.
- (2) Постигането на целите, определени за дела на енергията от възобновяеми източници, изисква значителен напредък от страна на договарящите страни в увеличаването на внедряването на енергия от възобновяеми източници на техните територии.
- (3) Като удостоверяват пред крайните клиенти, че определено количество електроенергия е произведено от възобновяеми енергийни източници и може да бъде прехвърляно независимо от произведената електроенергия, гаранциите за произход имат пазарна стойност, която може да се използва за по-нататъшно стимулиране на инвестициите в производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници.
- (4) Съгласно член 19 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (Директива (ЕС) 2018/2001) се установява система за

¹ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

взаимно признаване на гаранции за произход между държавите — членки на Европейския съюз, и се дава възможност за нейното разширяване към трети държави, при условие че са изпълнени определени условия.

- (5) Като се има предвид, че Енергийната общност адаптира и прие Директива (ЕС) 2018/2001 чрез Решение 2021/14/MC-EnC на Съвета на министрите („адаптирана Директива (ЕС) 2018/2001“) и Европейският съюз е страна по Енергийната общност, е целесъобразно системата на ЕС за взаимно признаване на гаранции за произход да се разшири до договарящите страни от Енергийната общност, след като те изпълнят условията, посочени в настоящото решение.
- (6) Взаимното признаване на гаранции за произход между договарящите страни по Договора за Енергийната общност и държавите — членки на Европейския съюз, изисква всички страни да се придържат към едни и същи принципи и правни изисквания и да продължат да ги спазват ефективно. Поради това е необходимо да се определят условията, които следва да бъдат изпълнени от всяка договаряща страна преди и след взимането на решение за признаване.
- (7) Следва да се установи процедура относно оценката, процеса на взимане на решение за признаване и прилагането на правилата, отнасящи се до признаването на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници.
- (8) За целите на настоящото решение взаимното признаване на гаранции за произход между договарящите страни по Договора за Енергийната общност и държавите — членки на Европейския съюз, не изисква пряк внос и износ на енергия между договарящите страни и държавите — членки на Европейския съюз.
- (9) Настоящото решение не засяга съответните системи за взаимно признаване на гаранции за произход в рамките на Европейския съюз между държавите членки съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 и в рамките на Енергийната общност между договарящите страни съгласно адаптираната Директива (ЕС) 2018/2001.
- (10) Енергийната общност адаптира и прие Директива (ЕС) 2019/944 за пазара на електроенергия с Решение 2021/13/MC-EnC на Съвета на министрите, с което задължи договарящите страни да прилагат това решение и да изпълняват произтичащите от него задължения. Това включва по-специално изискването за минимално необходимата информация, която трябва да се съдържа в сметката и в информацията за фактурирането, както и че тя включва препратка, че оповестяването на електроенергията от възобновяеми енергийни източници се извършва чрез използване на гаранции за произход,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Предмет и обхват

С настоящото решение се определят условията и процедурите за взаимно признаване между държавите — членки на Европейския съюз, и договарящите страни по отношение на гаранциите за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни

източници от компетентен орган в договаряща страна от Енергийната общност или в държава — членка на Европейския съюз.

Член 2

Определения

За целите на настоящото решение се прилагат следните определения:

- а) „адаптирана Директива (ЕС) 2018/2001“ означава Директива (ЕС) 2018/2001, както е адаптирана и приета в рамките на Енергийната общност с Решение 2021/14/MC-EnC на Съвета на министрите, изменено с Решение 2022/02/MC-EnC на Съвета на министрите;
- б) „оповестяване“ означава информацията, предоставена в контекста на фактурирането на електроенергия към крайните клиенти съгласно член 18, параграф 6 и приложение I към Директива (ЕС) 2019/944, както е адаптирана и приета в Енергийната общност с решения 2021/13/MC-EnC и 2022/03/MC-EnC на Съвета на министрите, и посочена в член 19, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001;
- в) „гаранция за произход“ означава документът, определен в член 2, точка 12 от Директива (ЕС) 2018/2001;
- г) „определен компетентен орган“ означава орган, установен в договаряща страна или държава — членка на Европейския съюз, който отговаря за издаването, прехвърлянето и отмяната на гаранции за произход по електронен път в съответствие с член 19 от Директива (ЕС) 2018/2001;
- д) „електроенергия от възобновяеми източници“ означава електроенергия от възобновяеми енергийни източници, както е посочена в член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2018/2001;
- е) „Директива (ЕС) 2018/2001“ означава Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници;
- ж) „целева стойност за енергия от възобновяеми източници за 2030 г.“ означава минималният дял на енергия от възобновяеми енергийни източници в брутното крайно енергопотребление на договаряща страна съгласно член 3, параграф 2 от адаптираната Директива (ЕС) 2018/2001.

Член 3

Взаимно признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници

1. Ако в съответствие с член 9 Европейската комисия прецени, че договаряща страна е изпълнила условията, посочени в членове 4—8, тя може да предложи постоянната група на високо равнище да вземе решение за взаимно признаване на гаранциите за произход между тази договаряща страна и държавите — членки на Европейския съюз, като включи тази договаряща страна в приложението към настоящото решение.

2. След приемането на решение от постоянната група на високо равнище с обикновено мнозинство, въз основа на предложението на Европейската комисия, представено в

съответствие с параграф 1, гаранциите за произход за електроенергия от възобновяеми енергийни източници, издадени от компетентен орган на включена в приложението договаряща страна, се признават от компетентните органи, регистрите и пазарните участници в държавите — членки на Европейския съюз. Компетентният орган, регистрите и пазарните участници на договарящата страна, посочена в приложението, признават гаранциите за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, издадени от компетентен орган на държава — членка на ЕС.

3. Правата и задълженията по настоящия член се прилагат, без да се засяга член 10.

Член 4

Условия, свързани с достиженията на правото на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници

Договарящата страна удостоверява, че:

- а) е транспонирала напълно в своето национално законодателство и е приложила адаптираната Директива (ЕС) 2018/2001 и задължението за постигане на целите си за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. Пълното прилагане се потвърждава от Секретариата в неговия годишен доклад за изпълнението; както и
- б) спазва индикативния график за изпълнение на националните си цели за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. съгласно своя интегриран национален доклад за напредъка в областта на енергетиката и климата, който трябва да бъде представен в съответствие с член 17, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1999 от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и действията в областта на климата, както е адаптиран и приет в Енергийната общност от Съвета на министрите с Решение 2021/14/MC-EnC, изменено с Решение 2022/02/MC-EnC на Съвета на министрите.

Член 5

Условия, свързани с достиженията на правото на Съюза в областта на електроенергията

Договарящата страна доказва, че е транспонирала напълно и е приложила Директива (ЕС) 2019/944 за пазара на електроенергия, както е адаптирана и приета в Енергийната общност. Пълното прилагане се потвърждава от Секретариата в неговия годишен доклад за изпълнението.

Член 6

Условия, свързани с установяването и поддържането на система от гаранции за произход от страна на национални компетентни органи

Договарящата страна доказва, че е създала компетентен орган в съответствие с член 19 от адаптираната Директива (ЕС) 2018/2001. Компетентният орган:

- а) разполага с всички необходими човешки, финансови и технически ресурси, от които се нуждае за изпълнението на задачите, възложени му съгласно член 19 от посочената директива;
- б) е функционално и правно независим от частни образувания, и по-специално от дейности по производство, търговия и доставка на електрическа енергия, взема решения независимо и гарантира, че неговите служители и ръководство действат независимо от какъвто и да е пазарен интерес или частен субект;
- в) разполага с подходящи вътрешни механизми, за да гарантира, че дейностите му, свързани с изпълнението на възложените му съгласно член 19 от адаптираната Директива (ЕС) 2018/2001 задачи, се извършват точно и надеждно и по начин, устойчив на измами, включително, но не само, подходящи процедури „познавай клиента си“ и процедури за оценка на титулярите на сметки в регистъра с цел възпрепятстване на титулярите на сметки, извършващи измами, и включва разпоредби относно конфликти на интереси, задължения за поверителност, кодекс за поведение, включително ефективен и прозрачен одит, процедури за разкриване и разглеждане на случаи на неправомерно поведение и измами, и има независим служител по съответствието, който публикува годишни доклади за съответствието;
- г) подлежи на ефективни процедури за предотвратяване и разкриване на изпирането на пари и манипулирането на пазара, както и на вътреобщностните измами с липсващ търговец;
- д) гарантира, че всяка издадена гаранция за произход отговаря на изискванията на член 19, параграф 7 от адаптираната Директива (ЕС) 2018/2001 и че съдържащата се в нея информация е подходящо валидирана;
- е) гарантира по всяко време, че за всеки MWh електроенергия от възобновяеми енергийни източници се издава не повече от една гаранция за произход на стойност 1 MWh и че същият MWh електроенергия, произведен по този начин, се отчита само веднъж за целите на оповестяването;
- ж) гарантира, че гаранциите за произход са валидни 12 месеца след производството на съответния MWh електроенергия от възобновяеми енергийни източници, че всички гаранции за произход, които не са били отменени, изтичат не по-късно от осемнадесет месеца след производството на съответния MWh електроенергия и че за целите на оповестяването гаранциите за произход се отменят от пазарните участници не по-късно от шест месеца след края на тяхната валидност;
- з) гарантира, че електронното издаване, прехвърляне и отмяна по всяко време са проследими, проследявани и отчитани в съответствие с европейския стандарт CEN-EN 16325 в най-новата му версия;
- и) подписва и изпълнява споразумение с доставчика на услуги за електронен регистър и участва активно в регионалната система, създадена в рамките на Енергийната общност;
- й) притежава необходимата компетентност да признава гаранции за произход, издадени от компетентен орган на всяка държава — членка на Европейския съюз, и да нотифицира Секретариата и Европейската комисия; както и
- к) е член на Асоциацията на издаващите органи (АИО), придържа се към съответните редовни периодични оценки за качество и прозрачност, изисквани

съгласно правилата, уреждащи членството в групата на схемата за електроенергия на АИО, споделя тези оценки със Секретариата на Енергийната общност и дава възможност за получаване на обратна връзка и подаване на входни данни от компетентните органи на други държави — членки на ЕС, с цел взаимно обучение и обмен на добри практики или ангажира външен одитор, избран от реномирано международно одиторско дружество, за годишен външен одит на финансовите отчети, процедурен одит, както и одит на функциите, на съответствието и на качеството на националния компетентен орган, който да бъде представен на Секретариата и публикуван на неговия уебсайт. Въз основа на резултатите от външния одит Секретариатът публикува доклад за съответствието като част от своя годишен доклад за изпълнението.

Член 7

Условия, свързани с мониторинга и прилагането на системата за гаранции за произход

1. Договарящите страни определят национални органи за мониторинг и контрол на оповестяването на гаранциите за произход съгласно член 19, параграф 8 от адаптираната Директива (ЕС) 2018/2001 и приложение I към Директива (ЕС) 2019/944, както са адаптирани и приети в Енергийната общност с решения 2021/13/MC-EnC и 2022/03/MC-EnC на Съвета на министрите.
2. Договарящата страна гарантира спазването на член 19, параграф 10 от адаптираната Директива (ЕС) 2018/2001 по отношение на становищата, издадени от Секретариата, и доколкото са включени държави членки или техни пазарни участници — по отношение на решенията на Европейската комисия, приети съгласно член 19, параграф 10 от Директива (ЕС) 2018/2001.

Член 8

Условия, свързани с пилотната фаза

Компетентните органи на договарящата страна трябва успешно да са преминали най-малко три технически изпитвания за прехвърляне на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници с компетентен орган на държава — членка на Европейския съюз, преди тази договаряща страна да може да поиска оценката от Комисията по член 9.

Член 9

Оценка на Европейската комисия

1. По искане на договаряща страна Европейската комисия, с подкрепата на Секретариата на Енергийната общност, оценява дали тази договаряща страна е изпълнила условията, посочени в членове 4—8 от настоящото решение. Заедно с искането договарящата страна предоставя на Европейската комисия и на Секретариата на Енергийната общност писмени доказателства, удостоверяващи изпълнението на условията.

2. В срок от шест месеца от датата на получаване на искането, посочено в параграф 1, Европейската комисия извършва оценката с подкрепата на Секретариата на Енергийната общност. За тази цел Секретариатът на Енергийната общност предоставя своята първоначална оценка в срок от два месеца и я подава към Европейската комисия. Европейската комисия предоставя своето становище в срок от четири месеца от датата на получаване на становището на Секретариата на Енергийната общност. Оценката започва след подаване на пълен комплект писмени доказателства от отправилата искането договаряща страна. Оценката може да включва проверка от трета страна. По време на оценката службите на Европейската комисия или Секретариатът на Енергийната общност могат да поискат от договарящата страна да предостави допълнителни разяснения с оглед ефективното извършване на оценката. Договарящата страна отговаря на искането на Европейската комисия или на Секретариата на Енергийната общност без забавяне.

3. Срокът за оценяване, посочен в параграф 2, може да бъде удължен по взаимно съгласие, но не може да надвишава девет месеца.

4. Оценката на Европейската комисия е надлежно мотивирана. Европейската комисия съобщава своята оценка на Секретариата, който я предава на отправилата искането договаряща страна.

5. Ако посочената в параграф 4 оценка на Европейската комисия е положителна, се прилага член 3, параграф 1.

6. Ако посочената в параграф 4 оценка на Европейската комисия е отрицателна, Комисията предоставя съответни препоръки на договарящата страна. Договарящата страна може да поиска нова оценка не по-рано от девет месеца от датата на получаване на оценката.

Член 10

Защитни мерки

1. Държава — членка на Европейския съюз, или съответно договаряща страна може да откаже да признае гаранция за произход на договаряща страна или съответно на държава — членка на Европейския съюз, когато има добре обосновани съмнения относно нейната точност, надеждност или достоверност.

Освен това държава — членка на Европейския съюз, може да откаже да признае гаранция за произход на договаряща страна, когато са налице доказателства, че спазването от страна на договарящата страна на условията, посочени в членове 3—7, вече не е гарантирано или в случай че договарящата страна продължава да отказва да признае гаранция за произход на държава — членка на ЕС, въпреки становището на Секретариата, издадено съгласно параграф 3.

2. В случай на отказ да се признае гаранция за произход на договаряща страна отказващата държава — членка на Европейския съюз, нотифицира Европейската комисия и Секретариата на Енергийната общност за този отказ и неговата обосновка.

Ако след консултация със Секретариата на Енергийната общност установи, че отказът на държавата членка да признае съответната гаранция за произход е неоснователен, Европейската комисия може да приеме решение, изискващо от държавата членка да признае гаранцията. Решенията, приети от Комисията, подлежат на правни средства за защита, предвидени в правото на Европейския съюз.

3. В случай на отказ да се признае гаранция за произход на държава — членка на Европейския съюз, отказващата договаряща страна нотифицира Секретариата на Енергийната общност и Европейската комисия за този отказ и неговата обосновка. Ако след консултация с Европейската комисия Секретариатът на Енергийната общност установи, че отказът на договарящата страна да признае съответната гаранция за произход на държава — членка на Европейския съюз, е неоснователен, Секретариатът може да приеме становище, изискващо от договарящата страна да признае гаранцията.

4. Процедурите, посочени в параграфи 1—3, не засягат правилата за уреждане на спорове, посочени в дял VII от Договора.

Член 11

Прилагане и преразглеждане

Настоящото решение се прилага за първоначален период от пет години, който може да бъде удължаван всеки път за период от 5 години, освен ако някоя от страните не възрази срещу подобно удължаване не по-късно от два месеца преди изтичането на срока му. Съветът на министрите също така преразглежда прилагането на настоящото решение всеки път преди изтичането на неговия срок.

Член 12

Адресати и влизане в сила

Адресати на настоящото решение са договарящите се страни и институциите по Договора за създаване на Енергийна общност. То влиза в сила при приемането му.

Съставено във Виена на 30 ноември 2026 година.

За Съвета на министрите

.....

Председателство